

ועיקר הדין תלוי באם איפשר לו ללמוד בסוכה וליכא טירחא מצד המקום או מצד הספרים או מצד אחר ללמוד בסוכה וכתב הריטב"א בחידושי' הא למיגרס והא לעיוני ויש שפירשו דמיגרס דהוי קבע בסוכה ועיוני דהוי עראי חוץ לסוכה ואית דאמרי עיוני בסברא הוי קבע טפי ובעי סוכה ולחומרא עבדינן לתרוייהו כל היכא דליכא טירחא ודאי לא הו"ל כמצטער שיהיה פטור מן הסוכה כ"כ סוף פרק הישן וכו'. וכתב מ"א כלל העולה לפי הענין אם יש לו מנוחה בסוכה ללמוד ללמוד בסוכה וצ"ע אם צריך ספרים הרבה וטורח להעלותם לסוכה ויש להתמיר וכו' והלבוש סק"ד כתב דא"צ להעלותם לשם גבי כרים וכסתות וכו' וכתב ב"ח שאם יש לו מנוחה להתפלל בסוכה יתפלל ואם יש לו ביהכ"ג בעירו להתפלל הלך ילך לביהכ"ג וכו' וטו"ו כתב ההבדלה צריכה בסוכה ועמ"ש הרב המופלא חיד"א הי"ו במחזיק ברכה סימן תרל"ט ובאה"ט שם.

(כו) לא יפסע על עצי סוכה דתשמישי מצוה הוי כמו מצוה. כ"כ מ"א סי' תרל"ח. ויד אהרן הגהת ב"י כתב ואפילו אחר הסוכה לא יפסע וכתב טו"ו סימן כ"א סק"ג ובסכך הסוכה טוב שלא לשנותו לצורך דבר שאינו כבוד למצוה שעברה וכו'.

(כז) קידוש ליל ב' סוכות כתב ש"ע סימן תרס"א שיברך זמן ואח"כ סוכה וראבי"ה כתב שבליל ב' יברך כמו בליל א' סוכה ואח"כ זמן וטעמו כתב המרדכי סימן אלף ש"ך דיקנה"ו יוכיח דהבדלה ואח"כ זמן אחריה וכ"כ המרדכי סימן תשס"ו וכ"כ ב"ח סימן תרס"א שכן ראוי לנהוג כראבי"ה דכמו ליל א' כך ליל ב' והאי טעמא דמאחר דאמרינן בגמרא דמברכינן בסוכה ראשונה משום דחיובא עדיף א"כ אין חיוב בין א' לב' והכי משמע פשטא דסוגיא דאע"ג דלא אמרינן זמן בשביל הסוכה אלא בשביל המועד כגון העשויה ועומדת כמו שפירש רש"י ז"ל אפי"ה סוכה קודמת משום דחיובא דמצוה עדיף והכי אסיק בסמ"ק דאין חילוק וכ"כ הגהות מיימוניות שכן דעת הרמב"ם ז"ל שכן עיקר ולא מצינו בין ב' ימים הראשונים חילוק וכן היא דעת האחרונים וכן פסק תה"ד סי' צ"ה לנהוג כראבי"ה וכ"כ אבודרהם דף ק"ח ע"ד לנהוג כראבי"ה וכו' וכ"כ אריה סי' תרס"א והאגור הלכות סוכה וכו' וכ"כ רש"ל סימן ש"ד שקבלה בידו לנהוג כראבי"ה כי ב' ימים הראשונים שוים הם וכן מסיק מו"ח בשם האחרונים וכ"כ הרקח ומהרי"ל וקשל"ה בהלכות סוכה וכ"כ רי"ו ח"ב גתיב ב' שכן רבותיו נוהגין כן וכן עמא דבר וכן הכריע הרב גודע ביאודה א"ח סי' ט"ל וכו' ועמ"ש דבר שמואל סי' רט"ו ובאה"ט סימן תרס"א ומ"ש הרב המופלא חיד"א הי"ו בברכ"י סי' תרמ"ג ותרס"א ובמחזיק ברכה סימן תרס"א ובקונטרס אחרון סי' תרס"א. ובהיותי אני הצעיר אברהם כלפון ס"ט בליוורנו שנת התקס"ד שאלתי את פי מוריננו מופת הדור הרב חיד"א הי"ו על

פתגמא דנא פה אל פה וא"ל אני נוהג כמ"ש מרן ז"ל ובדבר שהרב האריה (האר"י כצ"ל. המעתיק) ז"ל הוא מחמיר אני נוהג כדבריו ואיני מחמיר אלא על עצמי ועמ"ש צידה לדרך ויד אהרן ואליה רבה והלכה ברורה ושכנה"ג וכו'. וכתב הרדב"ז ח"ב סי' מ"ו לעולם אני נוהג לומר זמן בסוף כל סדר הברכות וסימניך יקנה"ז ונ"ל טעמו של דבר דתדיר ושאינו תדיר קודם וכו' והדבר ברור דיקנה"ה תדיר טפי וכיון דתקינן זמן לבסוף לא רצו לשנות סדר של ברכות וכו' ואע"פ שהיה ראוי להקדים זמן לסוכה כדעת הטור א"נ משום דהנכנס לסוכה היה מברך מיד סמוך לכניסתו אלא שאמרו שצריך לסדר כל הברכות על הכוס הילכך צריך להקדים ברכת הסוכה כדי שתהיה סמוכה לעשיית המצוה אבל הזמן שאינו ברכת עשיית המצוה ראוי לאחר אותה אפילו בליל ב' וכו' הרי הרדב"ז ס"ל כראב"ה וכו'. ואחר זמן נראה בעליל ספר הבהיר יוסף אומץ להרב חיד"א הי"ו ובדף כ"ג ע"א סי' כ"ח האריך והעלה אנן בדידן מנהגנו כמ"ש הש"ע והיא דעת מהרמ"י והרא"ש וגם מהר"ם בהגהה סבר הכי וכן ראוי לנהוג וכו'.

(כח) אם מת לו מת בחוה"מ של סוכות מונה האבילות מיום ש"ע. כ"כ טו"ו ביו"ד סי' שצ"ט ועמ"ש שפתי כהן דלא כרש"ל ועמ"ש פרי צדיק דף צ"ה ע"ב ויד אהרן א"ח סי' תקמ"ח הגהת הטור ומהריט"ץ סימן ע"ח ובני חיי סי' תקמ"ח ובית דוד א"ח סי' שמ"ד ובברכ"י סי' תקמ"ח ומח"ב שם.

(כט) למה מפטירין בשבת וחוה"מ סוכות בגוג ומגוג הטעם לפי שגוג ומגוג המלחמה עתידה להיות בתשרי וחוה"מ של פסח מפטירין בהיתה עלי כתב רב הא"י גאון לפי שעתידה תחיית המתים להיות בפסח ועוד שאלו העצמות היו מיוצאי מצרים שיצאו קודם לקץ.

(ל) למה נקראת הושענא רבה בכך, כתב אליה רבה סי' תרס"ד סק"א אמר הקב"ה לאברהם אני יחיד ואתה יחיד אתן לבניך יום כ"א לחודש שהוא כחשבון שמי אהיה ועוד אברהם דור כ"א לאדם הראשון וא"ך פעמים כ"א יעלו לחשבון תמ"א ולמפרע הוא אמת והוא חותמו של הקב"ה אמת ועוד כי יום הכפורים ביו"ד לחדש כנגד יו"ד של השם ואח"כ ה' ימים עד סוכות כנגד ה' של השם והו"ד אחר ששה ימים הרי ו' כנגד וא"ו של השם הרי יח"ו של השם שהה"א אחרונה של השם היא כפולה וכ"כ דבר משה וכד הקמת דף נ"ו אות עיין כתב וז"ל טעם שנקבע יום ערבה ביום ה' ונתחייב כל אחד מישראל ליטול בידו ערבה וכו' כי מצות לולב ומיניו הם ד' ובפרטן הם ז' לולב אחד ואתרוג אחד ג' בדי הדס וב' בדי ערבה יום כ"א לתשרי שהוא יום ערבה כמספר שם הוי"ה שבו נחתם העולם וכו' ועוד שהוא יום כ"ו לבריאת העולם שבכ"ה באלול נברא העולם וכו' יעו"ש באורך.